

PROFESYONEL JANDARMA EĞİTİMİNDE 5. YIL

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi

Doç. Dr. Hatice Altunok
Jandarma ve Sahil Güvenlik
Akademisi

Kurumlar, ülkelerin siyasal ve toplumsal tarihleri içerisinde gelişir ve değişirler. Toplumsal taleplere göre devletin sunduğu hizmetlerin çeşitlenmesi ve artması, kamu hizmetlerini yerine getiren mekanizmalar olarak kurumları da farklılaştırır. Tarihsel koşullar kurumları var eder, değiştirir ya da yok eder. Bu koşullar doğrultusunda kurumlar şekillenirler. Bir kurumun tarihini incelemek beraberinde, o kurumun geçirdiği aşamalarla birlikte, bulunduğu toplumun ve ülkenin de gelişim sürecini incelemektir. Toplum ile kurum, devlet ile kurum arasındaki etkileşim ya da ulusal veya uluslararası olayların kuruma olan etkileri, kurum tarihinin konuları arasına girmektedir (Tekin, 2008: 333). Bu yazı kapsamında jandarma eğitiminin detaylı bir tarihi ele alınmamıştır. Kolluk personeli yetiştiren bir eğitim kurumu olarak 5. yılını tamamlayan İçişleri Bakanlığı'na bağlı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nin genel nitelikleri ve jandarma eğitimi açısından bu akademinin kurulmasının çıktıklarına yer verilmiştir.

2015 yılında 2559 sayılı Polis Vazife ve Sahahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun

Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun tasarısı ile 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu üzerinde çeşitli değişiklikler yapılarak "General rütbesinde olmayan daire başkanları ile il ve ilçe jandarma komutanlarının atanmaları, yer değiştirmeleri ve geçici görevlendirmeleri İçişleri Bakanınca yapılır" maddesi ile Jandarma personelinin atama, yer değiştirme ve görevlendirme yetkisi Genelkurmay Bakanlığı'ndan alınıp İçişleri Bakanlığı'na devredilerek sivilleşmenin ilk adımları atılmış oldu.

Daha sonra 10 Mart 1983 yılında kabul edilen 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'nun 3. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti Jandarması emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı, askeri bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir" şeklinde tanımlanan Jandarma, 27 Temmuz 2016 tarihinde yayımlanan 668 sayılı KHK'nın 5. maddesinde yapılan değişiklik ile "Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kurulmadan önce subay ihtiyacını Kara Harp Okulu'ndan karşılayan Jandarma Genel Komutanlığı personeli eğitim süresi boyunca ağırlıklı olarak askeri konularda eğitim görmekte olup kolluk kuvveti faaliyetleri kapsamında aldığı eğitim yok denecek kadar azdı.

kanunların verdiği görevleri yerine getiren silahlı genel kolluk kuvvetidir" şeklinde tanımlanmıştır.

Yapılan değişiklik ile Jandarma'nın askeri kolluk sıfatı kaldırılarak genel kolluk gücü olarak görev yapması sağlanarak, Jandarma Genel Komutanlığı tamamen İçişleri Bakanlığı'na bağlanmış oldu. 668 sayılı KHK ile her türlü iş, işlem ve görevlendirme konusunda İçişleri Bakanlığı'na bağlanan Jandarma hızlı bir dönüşüm sürecine adım atmıştır.

Jandarma Genel Komutanlığının personel ihtiyacının karşılanması kapsamında, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'nun 13. maddesi ile "Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanamayan subay ve astsubay ihtiyacı kendi kuvvetleriyle ilişkileri saklı kalmak şartıyla Jandarma Genel Komutanlığı'nın talebi, Genel Kurmay Başkanlığı'nın onayı ile Kuvvet Komutanlıklarından sağ-

lanır." ibaresi yer almaktaydı. Daha önce Subay ihtiyacını Kara Harp Okulu'ndan sağlayan Jandarma Genel Komutanlığı 31 Temmuz 2016 tarihinde yayımlanan 669 sayılı KHK ile 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Madde 13/A ile "Jandarma ve Sahil Güvenlik Teşkilatlarının subay ve astsubay ve diğer personel ihtiyacını karşılamak, önlisans, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın yapmak üzere bünyesinde fakülte, enstitü, astsubay meslek yüksekokulları, eğitim ve araştırma merkezleri ve kurslar bulunan bir yükseköğretim kurumu olarak İçişleri Bakanlığına bağlı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kurulmuştur" maddesi doğrultusunda personel ihtiyacını Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nden karşılamaya başlamıştır.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kurulmadan önce subay ihtiyacını Kara Harp Okulu'ndan karşılayan Jandarma Genel Komutanlığı personeli eğitim süresi boyunca ağırlıklı olarak askeri konularda eğitim görmekte olup kolluk kuvveti faaliyetleri kapsamında aldığı eğitim yok denecek kadar azdı. Subaylar Kara Harp Okulu'ndan mezun olduktan sonra bir yıl boyunca ilgili branş doğrultusunda eğitim almaktaydı (Aydın vd., 2019). Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nin kurulmasıyla kolluk görevini yürüten Jandarma personeli hem eğitim süresince müfredat bakımından icra ettiği görev ile ilgili dersleri alarak mezun olduğunda görev ve yetkilerini bilerek ve bu konularda uzmanlaşmış olarak mezun olacak, hem de iki yıl gibi önemli bir süre kaybı yaşanmayacaktır.

JANDARMA EĞİTİM KURUMLARININ TARİHSEL KÖKLERİ¹

Osmanlı-Türk jandarmasına ilişkin tarihsel kapsam sadece ülkemizin sınırları içinde bir güvenlik teşkilatını değil, millî sınırlarımız dışındaki geniş bir coğrafyanın geçmişinde de yer alan bir gücü ifade eder. Balkanlar ve Ortadoğu; kısmen Kafkasya ve Kuzey Afrika; Doğu Akdeniz'de Kıbrıs; Girit dâhil yüzyıllarca Osmanlı hâkimiyetinde kalmış adaların tamamı, bu coğrafyanın aslî unsuru, Türk Jandarmasının görev alanı olmuştur (Yarar, 2019: 1). Böyle bir mazisi olan jandarmanın, eğitiminin kurumsallaşması, jandarma subayları yetiştirilmesine yönelik ilk eğitim kurumunun 1904 yılında Selanik'te kurulmasıyla başlar. 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilânı ve Hareket Ordusu'nun İstanbul'a gelişinden sonra, Selanik'teki Jandarma Zabıt Mektebi Yıldız Sarayı'na nakledildi. 1930 yılında Jandarma Zabıt Mektebi'nin faaliyetlerine son verildi. 1935'den itibaren jandarma subay ihtiyacının Harp Okulu mezunu subaylardan karşılanması esası benimsendi. 1935 yılında Harp Okulu mezunu teğmenlerden 29 subay jandarma sınıfı oldu. 1979'da Anıttepe'deki Jandarma Subay Tatbikat Okulu Güvercinlik Kışlasına taşındı, burada bulunan Jandarma Astsu-

1 Jandarma eğitim kurumlarının tarihsel ilişkisine ilişkin bilgiler <http://www.jsqa.edu.tr/tarihce> adresinden derlenmiştir. Jandarma eğitim programları ve kurumları hakkında bkz: İsmail Hakkı Demircioğlu, Ebru Demircioğlu, İnan Genç "Jandarma Alay Mektepleri Öğretim Programı; Erol Karcı "Üsküp Jandarma Karakol Kumandanları Mektebi (1904-1909); Biray Çakmak "İzmir Jandarma Mektebi (1907-1911)"; Mert Daban "Selânik Jandarma Zâbit Mektebi (1904-1910)"; Fatih Demirel "Osmanlı Devleti'nde Jandarma Eğitimi: Selanik Vilayeti Jandarma Mektepleri" içinde Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma, (Ed. İsmail Hakkı Demircioğlu, Ahmet Özcan, Yücel Yiğit), 2018, Berikan Yayınevi, Ankara.

bay Hazırlama ve Sınıf Okulları Komutanlığı ile birleşerek, birlik "Jandarma Okul Komutanlığı" adını aldı.

Jandarma astsubaylarının yetiştirilmesine yönelik kurumsallaşmaya bakıldığında ise ilk olarak 1904'de Jandarma Subay Okulunun yanında açılan Selanik Jandarma Karakol Komutanları Mektebi görülmektedir. 1908'de ikinci Meşrutiyet'in ilânından sonra bu mekteplerin sayısı çoğaltıldı. Milli Mücadele yıllarında kapatılan bu kurumlar, Cumhuriyet'in ilânından sonra çeşitli illerde bulunan Efrad-ı Cedide Alay Mektepleri içerisinde faaliyette bulunmaya başladı. Önce bir yıl sonra iki yıl eğitim süresi olan Jandarma Astsubay Meslek Okulu, daha sonra üç yıl eğitim süresi olan Jandarma Gedikli Erbaş Hazırlama Ortaokulu, Uzman Jandarma Çavuş Okulu, Jandarma Astsubay Hazırlama Okulu gibi formlarda jandarma astsubay eğitimi gerçekleşti. Jandarma Astsubay Sınıf Okulu, 2003-2004 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu olarak yapılandırıldı.

2016 tarihli 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Jandarma Okullar Komutanlığı kapatıldı. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nin kurulmasıyla; subayların Subay Eğitim Merkezi (SUEM) ve Fakülte bünyesinde yetiştirilmesine yönelik teşkilatlanmaya gidildi. Bu kapsamda Astsubayların yetiştirilmesine yönelik, Astsubay Eğitim Merkezi (ASEM) ve Meslek Yüksek Okulu (MYO) oluşturuldu.

AKADEMİNİN GENEL NİTELİKLERİ

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, İçişleri Bakanlığı'na bağlı kolluk personeli yetiştiren bir eğitim kurumudur. 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 113. madde-

siyle, 2803 sayılı Kanunda Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nin düzenlendiği madde eklenmiştir. Bu düzenlemeye göre; jandarma ve sahil güvenlik teşkilatlarının subay ve astsubay ve diğer personel ihtiyacını karşılamak, önlisans, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın yapmak üzere bünyesinde fakülte, enstitü, astsubay meslek yüksekokulları, eğitim ve araştırma merkezleri ve kurslar bulunan bir yükseköğretim kurumu olarak İçişleri Bakanlığı'na bağlı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kurulmuştur. Akademinin kuruluş, görev ve çalışma usulleri 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu hükümleri saklı olmak kaydıyla Yükseköğretim Kurulunun da görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Akademinin genel özelikleri şu şekilde belirlenmiştir:

Akademinin yönetim kademesi; Başkan ve Yardımcılarından oluşur. Eğitim-öğretim ve yönetim işleri Akademi Başkanı tarafından yürütülür. Akademi Başkanı, en az yüksek lisans düzeyinde akademik kariyere sahip Jandarma veya Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfından general, amiral veya albaylar ya da yükseköğretim kurumlarının profesör öğretim üyeleri arasından İçişleri Bakanı tarafından atanır. Akademi Başkanına yardımcı olmak üzere albaylar veya öğretim üyeleri arasından İçişleri Bakanı tarafından en fazla dört Başkan Yardımcısı atanır.

Akademinin öğrenci kaynağı; lise ve dengi okullar, ön lisans, lisans, yüksek lisans mezunlarıdır. İlgili devletlerle yapılacak uluslararası anlaşmalara bağlı olarak yabancı uyruklu öğrencilerin Akademiye kabul edilmeleri Bakan onayı ile olur. Yabancı uyruklu öğrenciler eğitim-öğretimi izleyebilecek Türkçe dil yeterliklerinin sınav ile tespit edilmesinden sonra öğretime başlatılır. Yabancı

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, İçişleri Bakanlığı'na bağlı kolluk personeli yetiştiren bir eğitim kurumudur.

uyruklu öğrenciler Akademi öğrencilerine uygulanan kurallara uymakla yükümlüdür. Akademiye alınacak öğrencilerin nitelikleri ile giriş usul ve esasları yönetmelikle belirlenir. Temel hususlar şunlardır:

- Öğrenciler, Akademi bünyesinde ücretsiz iâşe edilir, yatırılır, sağlık giderleri ve yönetmelikte tespit edilecek ihtiyaçlarını devlet karşılar.
- Akademi öğrencilerine, ayrıca, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı okullarda bulunan askeri öğrencilere ödenen miktarda harçlık ödenir.
- Öğrencilerin statülerinin gerektirdiği iş ve işlemler Başkanlığa yürütülür.
- Akademiye lisans, lisansüstü veya önlisans eğitimi yapanlar (yabancı uyruklular hariç) her öğretim yılı karşılığında iki yıl süreyle mecburi hizmetle yükümlü olurlar.
- Bunlardan mezun olup olmadığına bakılmaksızın mecburi hizmetle yükümlü olduğu süre içinde, istifa edenler veya ilişkisinin kesilmesini gerektiren bir suç işleyenler ya da sağlık gerekçesi hariç, başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, yükümlülük sürelerinin eksik kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğretim masraflarının dört katını tazminat olarak ödemek zorundadırlar.

JSGA yeni bir jandarma eğitimi geleneğinin ilk adımı olarak düşünüldüğünde, bu durum yeni bir “geleneğin icadı” olarak değerlendirilebilir.

AKADEMİNİN KURULMASININ ÇIKTILARI

15 Temmuz 2016 FETÖ darbe girişimi sonucu ülkemizde köklü reformların yapıldığı bir süreç yaşanmıştır. Bu süreç, askeri alanda reformları zorunlu kılmıştır. Askeri yargıdan, eğitim kurumlarına kadar pek çok alanda yeniden yapılanma sağlanmıştır.

Bu reformlardan ‘jandarma’ özelinde gerçekleştirilenler, Jandarma Genel Komutanlığının teşkilat olarak bağlılığı, personel kaynağı ve personelin yetiştirilme usulü ile personelin tabi olacağı bazı mevzuat hükümlerinin de değişmesi şeklindedir. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi’nin kurulması ile jandarmanın köklü bir mazisi olan askeri niteliğini değiştiren önemli bir reform gerçekleşmiştir. Jandarma Teşkilatı’nın İçişleri Bakanlığı’na bağlanmasıyla merkezi odağı askeri otoriteden, sivil bir otoriteye geçmiştir. 10.06.1930 tarih ve 1706 sayılı Jandarma Kanunu’nda; Jandarmanın vazife ve hizmet itibarıyla Dâhiliye Vekâleti’ne bağlı olduğu belirtilmiştir. 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile de yine Jandarma Genel Komutanlığı’nın İçişleri Bakanlığı’na bağlanması benimsenmiştir. Bu durum aynı zamanda, yeniden “Tevhid-i Zabita Devresi” (kolluğun birliği dönemi) şeklinde nitelendirilecek bir uygulamanın başlamasıdır (Pekdo-

ğan, 2018: 1389; Bilgiç, 2019: 293). Bu şekilde yeniden yapılanmalar, devletin hemen her faaliyet alanının yapı ve işleyişinde politika yapıcı ve karar vericiler tarafından, siyasal, toplumsal ve ekonomik pek çok nedenle gerçekleştirilebilir. Çünkü kamu örgütleri çeşitli toplumsal ihtiyaçların karşılanması amacıyla kurulur. Toplumsal ihtiyaçlar, sorunlar ve talepler değiştiğinde kamu örgütlerinin özellikleri ve kapsamı da değişir. Bir kurumun bağlı olduğu merkezi otoritenin değişmesi, söz konusu kurumun yapı ve işleyişinde değişiklikler oluşturabilir ancak toplumsal gerekliliği olan bir kamu hizmeti ise işlevsel açıdan değişiklikler meydana getirmez.

Güvenlik politikalarının ana aktörlerinden biri olarak jandarmanın 2016 itibarıyla girdiği reform süreciyle birlikte personel kaynağını karşılamayı amaçlayan JSGA’nın kurulmasının çıktıları şöyle açıklanabilir:

Yeni Bir Geleneğin İcadı:

JSGA yeni bir jandarma eğitimi geleneğinin ilk adımı olarak düşünüldüğünde, bu durum yeni bir “geleneğin icadı” olarak değerlendirilebilir. “İcat edilmiş gelenek” terimi, icat edilmiş, inşa edilmiş ve formal düzlemde kurumsallaşmış geleneklerle birlikte, kısa ve belirlenebilir bir zaman diliminde (birkaç yıl da olabilir) ortaya çıkmış olan ve büyük bir hızla yerleşmiş ‘gelenekleri’ de kapsamaktadır (Hobsbawn, 2006: 2). Gelenekler icat etmek, geçmişe referansla belirginlik kazanan, özünde formelleştirme ve rutinleştirme sürecidir (Hobsbawn, 2006: 5). JSGA’nın kurulması da jandarma eğitiminin yeni bir geleneğin oluşturulmasının kurumsal temelidir. Bu kurum 2016 yılından önceki jandarma eğitim geleneğini farklılaştırdığı için geleneğin yeniden icadı ve aktarımından ziyade yeni bir dönem başlamıştır. Yeni bir dönemin başlaması ve kurumsal yapıyla birlikte

“Jandarma”nın yeni geleneğinin kurumsallaşma çalışmalarının hızlı bir şekilde ilerlediği görülmektedir.

İlk yılı İngilizce hazırlık eğitimi olmak üzere dört yıllık bir lisans eğitimi veren fakülte, 1935 yılından itibaren Türkiye’de mevcut jandarma subay eğitim geleneğini değiştirmiştir. Söz konusu değişiklikler yaşanana kadar jandarma teşkilatı subay adayları çoğunlukla Kara Harp Okulu (KHO)’nda yetiştirilmiştir. KHO’nda lisans eğitimi alan subay adayları öğrenciler Tablo-1’de görüldüğü üzere “Sistem Mühendisliği Lisans Programı”ndan mezun olmakla birlikte sonraki dönemlerde makina, elektrik, inşaat, endüstri ve işletme bölümlerinden de mezun olmuşlardır. İzleyen yıllarda lisans programlarında bilgisayar mühendisliği, harita mühendisliği, sosyoloji, kamu yönetimi ve uluslararası ilişkiler lisans programları da eklenmiştir. Jandarma subay adayları ise, bu programlardan herhangi birinden öğrenim görecektir şekilde yerleştirilmiştir. Bu programlar arasında sistem mühendisliği ve kamu yönetimi lisans programlarına bakıldığında, Sistem Mühendisliği Lisans Programı’nda derslerin askeri dersler, sosyal bilimlere ilişkin dersler, hukuk dersleri, mühendislik alan ve temel bilimler olduğu görülmektedir. 2016 yılında kurulan Jandarma ve Sahil Güvenlik Fakültesinde eğitim alan subay adaylarına, bir jandarma subayının ihtiyaç duyduğu temel bilgi, beceri ve tutumlar kazandırılmaktadır. Fakültede jandarma subaylığına yönelik hukuk, sosyal bilimler ve kolluğun ihtiyaç duyduğu temel teorik eğitimin yanında staj, uygulama ve tatbikat eğitimleri de alan jandarma subay adayları, 21. yüzyılın ihtiyaçlarına göre yetiştirilmektedir (Demircioğlu, 2019; Avaner vd., 2019).

Özgün Bir Jandarma Eğitim Alanı:

Jandarma teşkilatının tamamen İçişleri Bakanlığı’na bağlanmasıyla,

teşkilatın Genelkurmay Başkanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasındaki kısmen karmaşık durumu çözülmüş oldu. Askeri kolluk eğitiminin yerini, genel kolluk kuvveti eğitimi aldı.

Akademinin kurulmasıyla beraber, akademi bünyesinde Jandarma ve Sahil Güvenlik Fakültesi kuruldu. Bu gelişmeler Kara Harp Okulu mezunu subayların jandarma subayı olma yolunu kapatmıştır (Demircioğlu, 2019). Böylece genel askeri eğitimin üzerine sınırlı bir sürede verilen jandarma eğitimiyle göreve başlayan personelin yerini, kendine özgü eğitim almış olan jandarmanın alması hedeflendi.

Geçmiş dönemlerdeki Jandarma Genel Komutanlarının, Kara Kuvvetleri Komutanlığında Orgeneral rütbesine ulaşana kadar görev yaptıktan sonra, Jandarma teşkilatının Komutanı olmaktaydı. Bu durum kurumun imkânlarına, kabiliyetlerine ve ana sorunlarına tam olarak hâkim olmayan bir yönetici atanması sonucunu doğuruyordu. 2017 yılı içerisinde Jandarma Genel Komutanlığına Jandarma kökenli bir orgeneralin atanması, dönüşüm sürecinin hızlı ve daha uyumlu olmasını sağlamıştır. Buna ek olarak Jandarma Genel Komutanlığının Subay Personel Kariyer Yönetim Sisteminin en üst noktası Korgeneral rütbesi iken, Jandarma sınıfından bir orgeneralin Jandarma Genel Komutanı atanması ile orgeneral rütbesine ulaşmıştır. Jandarma kariyer sistemi açısından bakıldığında, jandarma subayları için motivasyon faktörleri arasına girmiştir (Aydın vd., 2019). Bu durumun özgün eğitim alanı ile sürdürülebilir bir nitelik kazanacağı öngörülebilir.

Jandarmanın Profesyonelleşmesi:

JSGA, günümüzün değişen ve karmaşıklaşan güvenlik anlayışına hazırlıklı ve modern devlet yaklaşımı-

nın gerektirdiği kolluk davranışını gösterebilen personel yetiştirilmesini hedeflemektedir. Jandarma subay adaylarına verilecek lisans ve sonraki yıllarda meslek hayatına katkı sunabilecek uzmanlık ve kariyer eğitimi ile stratejik düzey eğitimleriyle liderlik ve yöneticilik yeteneklerine katkı sunarak (Avaner vd., 2019) jandarmanın profesyonelleşme düzeyinin artacağı öngörülmektedir. Bu öngörülerle birlikte politika metinlerinde de jandarmanın profesyonelleştirilme hedeflerinden söz edilmektedir. Örneğin, On Birinci Kalkınma Planı'nın 'Güvenlik Hizmetlerine ilişkin bölümde belirlenen politika ve tedbirler arasında; Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarında profesyonelleşme çalışmalarını tamamlanacağı belirtilmiştir.

Jandarma subayı, 2803 sayılı Kanunu'nda yapılan 2016 yılı değişiklikleri öncesinde TSK'nın bir parçası olarak kabul edildiğinden eğitim, öğretim şekli ve kapsamı silahlı kuvvetler ile entegre ve koordineli veya bizzat silahlı kuvvetlerin mevcut kurumlarında icra edilmiştir. Bu nedenle, silahlı kuvvetlerin subay adayı yetiştirmek üzere meydana getirdiği eğitim sistemi içerisinde jandarma personeli, silahlı kuvvetler personeli olması düşünülen personel arasından ve aynı eğitim süreci içerisinde seçilmiştir. Öğrenciler; eğitim sürecinin son yıllarını Jandarma Genel Komutanlığının nam ve hesabına öğrenim görerek, mezun olup jandarma teşkilatında görev yapmaya başlamıştır. Dolayısıyla TSK içerisinde jandarma subay adaylarına diğer personelden ayrı bir süreç işletilmemiştir. Ek olarak jandarmanın silahlı kuvvetler personeli içinden seçilmesiyle, jandarma teşkilatının Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın diğer askeri sınıflarından bir tanesi olarak değerlendirilmiştir (Avaner vd., 2019). Jandarmaya özgü eğitim alanının oluşturulmasıyla jandarma ayrı bir profesyonel

Jandarma teşkilatının tamamen İçişleri Bakanlığı'na bağlanmasıyla, teşkilatın Genelkurmay Başkanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasındaki kısmen karmaşık durumu çözülmüş oldu. Askeri kolluk eğitiminin yerini, genel kolluk kuvveti eğitimi aldı.

alan niteliğine sahip olmuştur. Teşkilatın en üst yönetimine atanacak Komutanın jandarma olması, en alt kademedeki en tepeye kadar profesyonelleşmenin önemini daha da belirginleştireceğini göstermektedir.

Hibrit Bir Yapı:

JSGA'nın kurulmasından önce jandarma subayı TSK'nın bir parçası olarak kabul edildiğinden eğitim, öğretim şekli ve kapsamı silahlı kuvvetler ile entegre ve koordine-

Akademinin kurulmasıyla beraber, akademi bünyesinde Jandarma ve Sahil Güvenlik Fakültesi kuruldu. Bu gelişmeler Kara Harp Okulu mezunu subayların jandarma subayı olma yolunu kapatmıştır

Akademi bünyesinde oluşturulan Güvenlik Bilimleri Enstitüsü ile lisansüstü eğitim programları aracılığıyla, sivil etkileşim sürecine öğretim üyelerinin yanında sivil öğrenciler de dâhil edilmiştir.

li veya bizzatli silahlı kuvvetlerin mevcut kurumlarında icra edilmiştir (Avaner vd., 2019). JSGA'nın kurulmasıyla silahlı kuvvetler merkezli eğitim farklılaştırıldı. Bu doğrultuda hibrit bir yapılanmaya sahip eğitim kurumu oluşturuldu. Hibrit yapının ürünü olarak, büyük ölçüde askeri bakış açısıyla verilen eğitim, sivil bakışının da arttırıldığı bir eğitime dönüştürüldü.

Akademi öğrencilerinin bilgi birikiminin kaynakları çeşitlenmiş oldu. Bu çeşitlilik, askeri yönü olan kolluk

öğrencilerinin yetiştirilmesinde sivil öğretim üyesinin artmasıyla gerçekleşti. Jandarma eğitimine ilişkin tercihlerin belirlenmesinde (müfredat, bilimsel faaliyetler vs.) asker ve sivil öğretim üyeleri karar sürecinin aktörleri olmuştur.

Jandarma eğitimi alan öğrencilerin sivil öğretim üyelerinden aldıkları derslerin fazlalaşmasıyla, gerektiğinde savaşa girmek, gerektiğinde asayiş (Alpar, 2013) sağlamak gibi geniş yelpazeli görev kapsamına sivil bakış açısının katkısıyla hazırlanmalarının zemini sağlanmıştır.

Akademi bünyesinde oluşturulan Güvenlik Bilimleri Enstitüsü ile lisansüstü eğitim programları aracılığıyla, sivil etkileşim sürecine öğretim üyelerinin yanında sivil öğrenciler de dâhil edilmiştir. Akademinin lisansüstü eğitim alanında sivil öğrencilere diploma verebilmesi güvenlik alanında bilimsel bilgi üreten temel eğitim aktörleri arasında yer almasını sağlamıştır.

Kolluk Kültürünün Değişmesi:

JSGA, insan kaynakları açısından yeni bir örgütsel form (Kaplan,

2018: 793) olmakla birlikte aynı zamanda yeni bir kolluk kültürünün de geliştirilmesinin temeli niteliğini taşımaktadır. Yeni bir jandarma eğitim geleneğinin oluşturulması, bir taraftan da kolluk kültürünü değiştirecektir. Askeri niteliğin verdiği daha kapalı çalışma modellerin, can güvenliğinden sorumlu olduğu sivil vatandaşlara daha yakın usullerle zenginleşeceği söylenebilir.

Jandarma, askeri jargonun kullanılması, üniformalarda askeri bröve ve rozetlerin kullanılması, törensel ritüellerin askeri biçimde yapılması ve askeri kışla mantığıyla konuşlanmaya devam etmektedir. Dolayısıyla jandarma askeri bir örgüt kültürüne sahiptir (Bilgiç, 2019: 293). Ancak TSK'ya göre jandarmanın halkla daha çok iç içe olması ve jandarmanın yetiştirilmesinde sivil bakış açısının etkin hale gelmesinin kolluk kültürüne yansımaları olacaktır.

Kendilerine özgü eğitim sürecinden geçerek görevine başlayacak kolluk personelinin profesyonelleşme düzeyi artacağı için bu doğrultuda görevlerini daha verimli bir şekilde yerine getireceklerdir.

KAYNAKÇA

- Alpar, G. (2013). "Güvenliğin Sağlanmasında bir Kolluk Kuvveti Olan Jandarmanın Geçmişten Günümüze Rolü ve Dünyadaki Konumu", Güvenlik Bilimleri Dergisi, 2 (1), (s. 79-106).
- Avaner, T., Ak, T., Özgür, E. (2019). "Günümüzün İç Güvenlik ve Kamu Yönetimi Yaklaşımı Bağlamında Örnek Bir Jandarma Subay Akademik Eğitimi ve Kariyer Modeli", ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi, (s. 70-83).
- Bilgiç, A. (2019). "Türkiye'de İç Güvenlik Yapılanmasında Çoklu Genel Kolluk Sisteminin Kurumsallaşması",

İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6 (2), (s. 287-307).

Demircioğlu, İ. H. (2020). <https://www.globalsavunma.com.tr/jandarma-ve-sahil-guvenlik-fakultesi.html> (Erişim tarihi: 01.05.2021).

Durgun, S., Aydın, A. H., Bucak, Uğur (2019). "Jandarma Genel Komutanlığının İçişleri Bakanlığına Hızlı Uyum", ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi, (s. 70-83).

Hobsbawm, E., Ranger, T. (2006). Geleneğin İcadı, (Çev. Mehmet Murat Şahin), Agora Kitaplığı, İstanbul.

Kaplan, M. (2018). "Yeni Bir Örgütsel Form Olarak Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi", Osmanlı'dan

Cumhuriyet'e Jandarma, (Ed. İsmail Hakkı Demircioğlu, Ahmet Özcan, Yücel Yiğit), Berikan Yayınevi, Ankara.

Pekdoğan, H. (2018). "Jandarma Teşkilatının Tarihsel Süreçte Yapısal Değişiminin Kurumsal Olarak Değerlendirilmesi", Social Sciences Studies Journal, Vol: 4, Issue: 16, (p. 1387-1395).

Tekin, G. (2008). "Kurum Tarihi Yazımıyla İlgili Sorunlar", Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, S: 42, (s. 331-340).

Yarar, G. (2019). Jandarma Tarihi Kaynakları, Kriter Yayınevi, İstanbul. <http://www.jsga.edu.tr/tarihce> (Erişim tarihi: 10.05.2021).